

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
02.03.2020.- 06.03.2020.

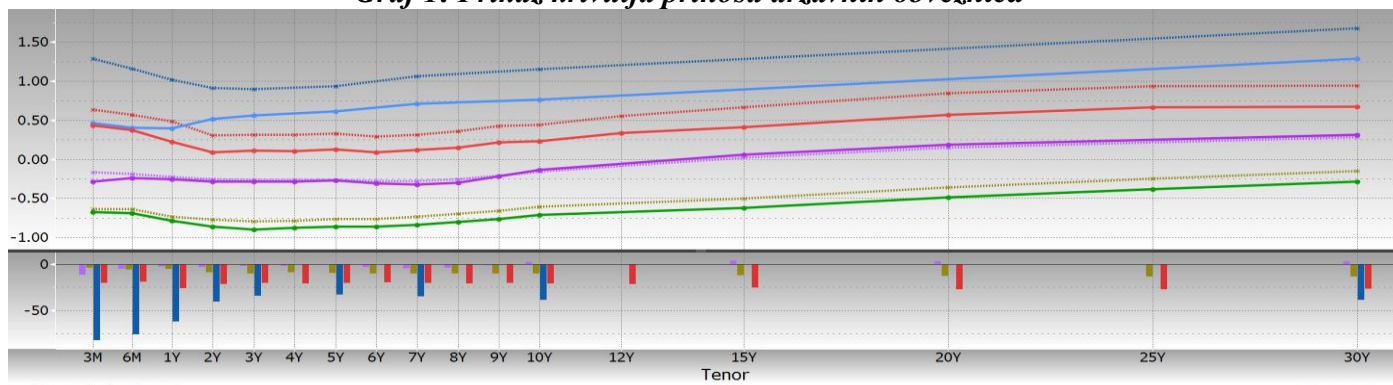
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	28.2.20	-	6.3.20	28.2.20	-	6.3.20	28.2.20	-	6.3.20	28.2.20	-	6.3.20
2 godine	-0,77	-	-0,86	0,91	-	0,51	0,31	-	0,11	-0,25	-	-0,28
5 godina	-0,76	-	-0,86	0,94	-	0,61	0,33	-	0,13	-0,26	-	-0,26
10 godina	-0,61	-	-0,71	1,15	-	0,76	0,44	-	0,24	-0,15	-	-0,12

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	28.2.20	-	6.3.20
3 mjeseca	-0,618	-	-0,653
6 mjeseci	-0,637	-	-0,694
1 godina	-0,720	-	-0,776

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.03.2020. godine (pune linije) i 28.02.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Negativno raspoloženje tržišta je tijekom proteklog tjedna bilo veoma izraženo uslijed podataka o nastavku širenja epidemije korona virusa, kao i očekivanih negativnih utjecaja istog na globalnu ekonomiju, osobito u pogledu implikacija na kanale isporuke. Nakon što je Fed polovicom tjedna donio odluku da hitno smanji referentnu kamatnu stopu, potražnja za sigurnijim investicijama je bila dodatno izražena, pa je na globalnoj razini zabilježen izražen pad indeksa dionica, kao i pad prinosa sigurnijih državnih obveznica. **Tijekom trgovanja u petak prinos na desetogodišnje njemačke obveznice je zabilježio novu rekordno nisku razinu od 0,747%, dok su prinosi obveznica kraćih dospelja smanjeni na najniže razine od rujna prošle godine.** U odnosu na prethodni tjedan, prinosi njemačkih obveznica su zabilježili pad između 9 i 10 baznih bodova. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica srednjeg i kraćeg roka dospelja, gdje se bilježi najbrži rast broja zaraženih u Europi, su povećani između 3 i 8 baznih bodova. Vlada Italije je prethodnog tjedna zbog novonastale situacije donijela odluku o zatvaranju svih škola i sveučilišta, te istodobno vodila raspravu o iznosu stimulatnog paketa s prijedlozima zvaničnika koji su se kretali između 3 do 20 milijardi EUR. Tijekom proteklog vikenda uvedene su dodatne mjere nakon što je objavljen podatak o naglom broju oboljelih tijekom jednog dana na sjeveru zemlje. Bloomberg je objavio vijest da dokument Europskog povjerenstva navodi da širenje

korona virusa predstavlja rizik da Francuska i Italija zapadnu u tehničku recesiju, a da bi produženje ovog fenomena moglo doprinijeti „opasnoj“ spirali negativnih utjecaja putem neizvjesnosti i kanala financijskih tržišta.

Odluka Feda da smanji referentnu kamatnu stopu prije zakazane redovne sjednice povećala je špekulacije da bi ECB mogla slijediti primjer smanjenja kamatnih stopa, pa su sudionici na tržištu novca u određenom trenutku u potpunosti očekivali da će na sjednici UV ECB, koja se održava 12. ožujka, doći do smanjenja kamatne stope na depozite banaka za 10 baznih bodova sa sadašnjih -0,50%. Ipak, do kraja tjedna ova očekivanja su smanjena, a posljednje ankete ukazuju na to da više od polovice ispitanih ekonomista očekuje da neće doći do promjena aktualne monetarne politike ECB, već da bi umjesto toga fokus trebalo da bude na ciljanom dugoročnom kreditiranju. U promatranom razdoblju održan je i sastanak ministara financija grupe G7 nakon kojeg je priopćeno da su oni spremni da reagiraju kako bi zaštitili pad ekonomija, iako su izostavljeni detalji mjera koje bi mogle biti poduzete, te je priopćeno da se širenje korona virusa „pažljivo prati“ kao i njegov utjecaj na ekonomije i tržišta. Predsjedavajući eurogrupe Centeno je izjavio da će sve potrebne mjere, uključujući i fiskalne mjere, biti poduzete tamo gdje je to odgovarajuće, jer će iste možda biti potrebne da podrže ekonomski rast.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	VELJAČA	51,6	51,6	51,3
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	VELJAČA	1,2%	1,2%	1,4%
3.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	SIJEČANJ	-0,4%	-0,5%	-0,6%
4.	Stopa inflacije – Nizozemska	VELJAČA	-	1,3%	1,7%
5.	Stopa nezaposlenosti – EZ	SIJEČANJ	7,4%	7,4%	7,4%
6.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	SIJEČANJ	-	5,3%	5,3%
7.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	SIJEČANJ	9,8%	9,8%	9,8%
8.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	VELJAČA	5,8	-7,8	90,2
9.	Odnos deficita i GDP-a – Italija	2019. god.	2,2%	1,6%	2,2%
10.	GDP- Italija (G/G)	2019. god.	0,2%	0,3%	0,8%
11.	GDP – Italija (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	-0,3%	-0,3%	0,6%
12.	GDP – Irska (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	-	1,8%	2,1%
13.	GDP – Grčka (tromjesečno) final.	IV tromjesečje	0,4%	-0,7%	0,4%
14.	Maloprodaja – EZ (G/G)	SIJEČANJ	1,1%	1,7%	1,7%
15.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	SIJEČANJ	1,5%	1,8%	1,7%
16.	Maloprodaja – Italija (G/G)	SIJEČANJ	-	1,4%	0,8%
17.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	SIJEČANJ	-5,2%	-1,4%	-8,9%
18.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	SIJEČANJ	-4,80	-5,89	-3,72
19.	Industrijska proizvodnja – Španjolska	SIJEČANJ	-1,4%	-2,1%	1,1%

SAD

Događanja zbog širenja korona virusa na globalnoj razini imala su snažan utjecaj na financijsko tržište SAD tijekom prošlog tjedna. **Na izvanrednoj sjednici FOMC-a, koja je održana 3. ožujka, je donesena odluka o smanjenju referentne kamatne stope za 50 baznih bodova, na ciljani raspon od 1,00% do 1,25%.** Ovo je ujedno i prvo izvanredno smanjenje referentne kamatne stope od financijske krize, odnosno od 2008. godine, što je signal koliko Fed uzima za ozbiljno učinke širenja korona virusa. Odluka je uslijedila nakon što je skupina sedam najrazvijenijih industrijskih zemalja najavila koordinirane mjere, uključujući fiskalne poticaje. Tržišni sudionici su očekivali smanjenje od 50 baznih bodova, ali tek na redovnoj sjednici koja je zakazana za 18. ožujka. Kreatori monetarne politike Feda su kao ključni razlog smanjenja referentne kamatne stope naveli zaštitu najduže ekonomske ekspanzije od širenja korona virusa. Istaknuli su da su osnovni pokazatelji ekonomije SAD i dalje snažni, ali da korona virus predstavlja sve izraženije rizike za gospodarsku aktivnost. **Prinosi na američke obveznice su zabilježili smanjenje za 33 do 40 baznih bodova na tjednoj razini, te je prinos na desetogodišnje obveznice na zatvaranju tržišta u petak zabilježio rekordno nisku razinu (0,76%).**

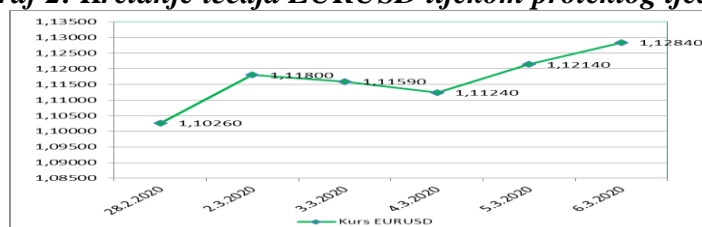
Ministar financija SAD Mnuchin je izjavio da treba razlikovati ekonomski utjecaj rizika širenja korona virusa od financijske krize iz 2008. godine. Mnuchin je istaknuo da zvaničnici administracije rade s međunarodnim partnerima i prate lance opskrbe, a kasnije je priopćeno da je Bijela kuća odobrila 8,3 milijarde USD hitne pomoći za saniranje posljedica korona virusa.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	Stopa nezaposlenosti	VELJAČA	3,6%	3,5%	3,6%
2.	Promjena zaposlenih nefarmerski sektor	VELJAČA	175.000	273.000	273.000
3.	Promjena zaposlenih privatni sektor	VELJAČA	160.000	228.000	222.000
4.	Promjena zaposlenih prerađivački sektor	VELJAČA	-2.000	-12.000	-5.000
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	28. VELJAČE	-	15,1%	1,5%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. VELJAČE	215.000	216.000	219.000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	1. OŽUJKA	-	63,0	63,5
8.	Zalihe u veleprodaji (M/M) (final.)	SIJEČANJ	-0,2%	-0,4%	-0,2%
9.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	VELJAČA	49,4	49,4	53,4
10.	Obujam porudžbina trajnih dobara (final.)	SIJEČANJ	-0,2%	-0,2%	2,8%
11.	Tvorničke porudžbine	SIJEČANJ	-0,1%	-0,5%	1,9%
12.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	SIJEČANJ	-46,1	-45,3	-48,6
13.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	VELJAČA	50,8	50,7	51,9
14.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	SIJEČANJ	0,6%	1,8%	0,2%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,1026 na razinu od 1,1284, što predstavlja rast od 0,62% na tjednoj razini.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Iz BoE je priopćeno da će poduzeti odgovarajuće korake kako bi zaštitili stabilnost, te će blisko surađivati s Ministarstvom financija Velike Britanije s ciljem da se osiguraju svi potrebni koraci da se zaštiti financijska i monetarna stabilnost u uvjetima povećane zabrinutosti zbog širenja korona virusa. Glasnogovornik premijera Johnsona je izjavio da će koristiti sva raspoloživa sredstva kako bi sve bilo spremno na širenje korona virusa.

Guverner BoE Carney je izjavio da kreatori politika širom svijeta rade na „moćnom i pravovremenom“ odgovoru na ekonomske udare koji su došli pod utjecajem korona virusa koji je pojačao strah od nove globalne recesije. Carney je istaknuo da su globalne komunikacije među središnjim bankama široko otvorene, te je dodao da je razumno očekivati odgovore koji će obuhvatiti kombinaciju fiskalnih mjera i inicijativa središnjih banaka.

Analitičari očekuju da će u narednim danima BoE i ECB objaviti dodatne stimulativne mjere, nakon što je Fed iznenadio izvanrednom odlukom da smanji referentnu kamatnu stopu. Novi guverner BoE Bailey koji će naslijediti Carneya nakon 16. ožujka, je izjavio da će Središnja banka raditi u koordinaciji s Ministarstvom financija kako bi se pomoglo ekonomiji u slučaju negativnih učinaka izazvanih korona virusom. Bailey je izjavio da je već razgovarao s ministrom financija Sunakom o koordinaciji i suradnji. Investitori trenutno smatraju da postoji šansa od 60% da će BoE smanjiti referentnu kamatnu stopu za 50 baznih bodova, odnosno na 0,25% na sjednici u ovom mjesecu, dok pojedini ekonomisti očekuju da bi ovo smanjenje moglo odmah da se dogodi.

Glavni pregovarač EU za Brexit Barnier je upozorio na ozbiljna neslaganja s Velikom Britanijom nakon što su strane u pregovorima okončale prvi tjedan pregovora o budućim odnosima. Također, on je odbio zahtjev Vlade Velike Britanije da okonča rani sporazum o pristupu londonskih banaka jedinstvenom tržištu. Prilikom obraćanja u Briselu, Barnier je istaknuo da dvije strane vode računa o nekoliko ključnih pitanja: politika konkurencije, gdje EU želi da se Velika Britanija obveže na tzv. ravnopravne uvjete tržišnog djelovanja kako bi se spriječilo da ekonomija bude u padu, krivično pravosuđe i vladavinu zakona, gdje se Velika Britanija želi povući iz Europskog suda pravde i Europske konvencije o ljudskim pravima. Velika Britanija je objavila da počinje trgovinske pregovore sa SAD, dok je premijer Johnson obećao da će se voditi teškim pregovorima kako bi testirao „specijalne veze“ između dvije države.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	PMI prerađivački sektor F	VELJAČA	51,9	51,7	51,9
2.	PMI građevinski sektor	VELJAČA	49,0	52,6	48,4
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	SIJEČANJ	1,0	1,2	1,3
3.	Hipotekarni krediti	SIJEČANJ	68.000	70.900	67.900
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	SIJEČANJ	-	4,7%	3,8%
5.	Zvanične rezerve (u mil USD)	VELJAČA	-	1.809	2,162

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, dok je aprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,86027 na razinu od 0,86470, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2823 na razinu od 1,3048.

JAPAN

Iako su događanja zbog korona virusa i tijekom proteklog tjedna nastavila snažno utjecati na globalna financijska tržišta, prinosi na japanske obveznice nisu zabilježili značajnije promjene. Početkom tjedna guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ preduzeti sve neophodne korake za stabilizaciju tržišta potresenog utjecajem širenja korona virusa na globalnoj razini. Naime, BoJ je kupila rekordni dnevni iznos ETF-ova nakon što se guverner Kuroda obvezao da će osigurati veliku likvidnost kroz kupovine aktive. BoJ je kupila ukupno 101,4 milijarde JPY (0,94 milijarde USD) ETF-ova, što je najveći iznos od kada je BoJ počela investirati na tržištu dionica u prosincu 2010. godine. Premijer Japana Abe je izjavio da će Vlada te zemlje ponuditi financijsku pomoć malim i srednjim poduzećima u okviru drugog kruga hitnih mjera protiv utjecaja širenja korona virusa.

Prema rezultatima Bloomberg istraživanja većina ekonomista očekuje da će BoJ na sjednici koja se održava 19. ožujka uvesti dodatne monetarne stimulanse, dok će referentna kamatna stopa ostati nepromijenjena.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje	
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	VELJAČA	-	1.359,0	1.342,3
2.	Vodeći indeks P	SIJEČANJ	91,1	90,3	91,0
3.	Koincidirajući indeks P	SIJEČANJ	94,5	94,7	94,4
4.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	SIJEČANJ	0,2%	1,5%	-0,2%
5.	Monetarna baza (G/G)	VELJAČA	-	3,6%	2,9%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	VELJAČA	-	47,8	48,8
7.	PMI indeks uslužnog sektora F	VELJAČA	-	46,8	51,0
8.	Kapitalna potrošnja (G/G)	IV tromjesečje	2,5%	3,5%	7,1%
9.	Indeks potrošačkog povjerenja	VELJAČA	38,1	38,4	39,1

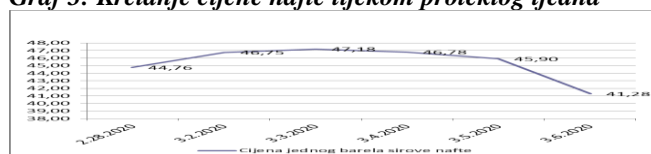
JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 118,99 na razinu od 119,05. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 107,89 na razinu od 105,39 (najniža razina od studenoga 2016. godine).

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 44,76 USD (40,59 EUR). Početkom tjedna cijena nafte je zabilježila rast pod utjecajem očekivanja značajnijeg smanjenja obujma proizvodnje od strane OPEC-a, kao i stimulansa koje bi mogle pojačati središnje banke kako bi ublažile zabrinutost i negativne učinke širenja korona virusa. Nakon što je OPEC predložio smanjenje proizvodnje za 1 milijun barela dnevno, cijena je nastavila da bilježi blagi rast. Od srijede proteklog tjedna održani su ministarski paneli OPEC+ koji nisu rezultirali sporazumom o smanjenju podnude nafte, kojem se protivi Rusija. Reuters je prenio izjavu neimenovanog izvora da Rusija nije spremna na veće smanjenje obujma proizvodnje, te da sugerira nastavak postojećeg obujma proizvodnje prema trenutnom smanjenju do kraja drugog tromjesečja. Međutim, pojedini članovi OPEC-a žele novo smanjenje obujma proizvodnje za 1-1,5 milijuna barela dnevno. Tijekom sastanka koji je održan u četvrtak prošlog tjedna, članice OPEC-a su predložile veće smanjenje obujma proizvodnje za dodatnih 1,5 milijuna barela dnevno u drugom tromjesečju tekuće godine, iako Rusija još uvijek nije podržala ovakav prijedlog. Pojedini analitičari poput Jeffrey Currie iz Goldman Sachs Group Inc. smatraju da smanjenje proizvodnje za 1,5 milijuna barela dnevno u travnju ili svibnju zapravo ne donosi značajnu korist niti može pomoći u sadašnjem okruženju, jer se pad tražnje događa sada. Na zatvaranju tržišta u petak cijena ovog energenta je zabilježila pad, koji je nastavljen i početkom ovog tjedna kada je cijena nafte zabilježila najveći pad od Zaljevskog rata iz 1991. godine. Uzrok ovakvih okolnosti jeste dezintegracija članica OPEC+, koja je povukla rat cijenom nafte među najvećim proizvođačima nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 41,28 USD (36,58 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 7,77%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.585,69 USD (1.438,37 EUR). Nakon što su krajem prošlog tjedna zabilježene pojačane rasprodaje zlata s ciljem realizacije profita, a što je vodilo padu cijene ovog plemenitog metala, početkom promatranog tjedna cijena zlata je zabilježila blagi rast, dijelom i zbog očekivanja da bi Fed mogao smanjiti referentnu kamatnu stopu zbog učinka korona virusa na ekonomiju. Pored toga, OECD je smanjio očekivanja ekonomskog rasta za 2020. godinu, te se očekuje da će globalni rast u tekućoj godini iznositi 2,4%, što je za 0,5% manje u odnosu na prognoze iz studenoga, a što je svakako utjecalo na cijenu ovog plemenitog metala. Nakon što je FOMC 3. ožujka održao izvanrednu sjednicu u prošlom tjednu na kojoj je donio odluku da smanji referentnu kamatnu stopu za 50 baznih bodova pod utjecajem učinaka izazvanih korona virusom, cijena zlata je zabilježila rast. U srijedu je cijena jedne fine unce zlata oscilirala oko 1.640 USD po unci. Direktorica MMF-a Georgieva je izjavila da MMF očekuje da će širenje korona virusa utjecati na to da ekonomski rast u 2020. godini bude ispod razine iz 2019. godine, te dodala da će MMF ponovo revidirati očekivanja u narednim tjednima. Nakon ovih vijesti investitori su pojačali ulaganja u zlato, koje je prepoznato kao čuvar vrijednosti, što je posljedica smanjenja referentne kamatne stope Feda i snažnog pada prinosa na desetogodišnje obveznice SAD. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila da bilježi rast uglavnom pod utjecajem zabrinutosti zbog širenja korona virusa, ali i pojačanih očekivanja da će vodeće središnje banke povećati monetarne stimulanse. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.673,83 USD (1.483,37 EUR). Cijena zlata je na tjednoj razini zabilježila rast od 5,56%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

